

The background features abstract, flowing waves in shades of red, orange, and yellow, creating a dynamic and modern aesthetic. The waves are layered and semi-transparent, giving a sense of movement and depth.

GEOGRAFICKÁ VARIABILITA

Denisa Pavézková

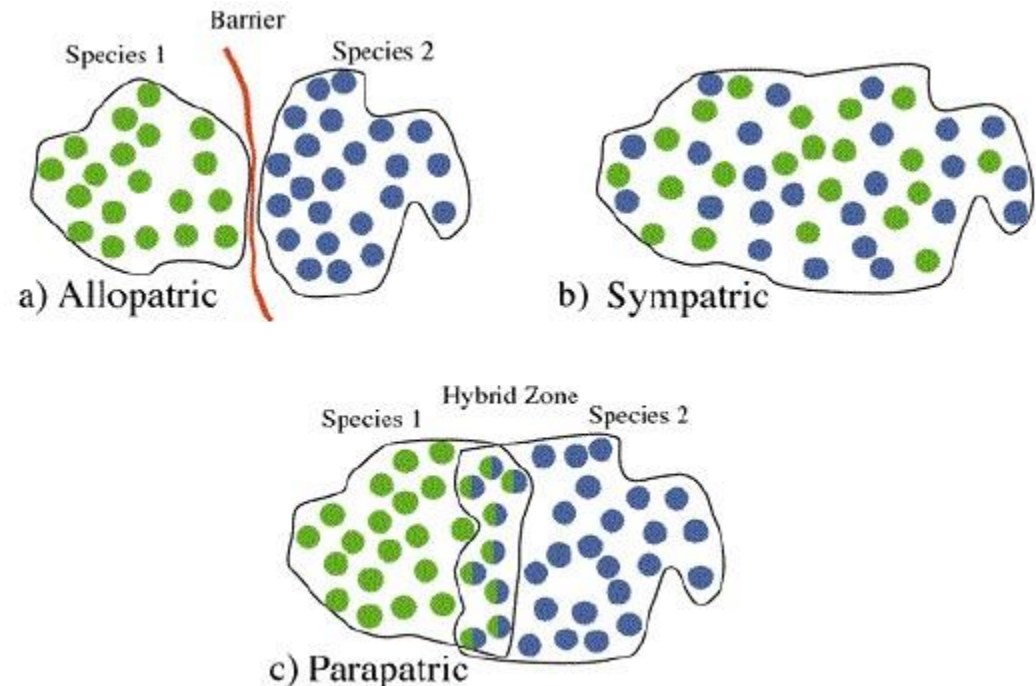
Geografická proměnlivost

= rozdíly mezi prostorově oddělenými populacemi jednoho druhu

- Čím jsou větší vzdálenosti mezi populacemi, tím jsou větší rozdíly v alelových frekvencích a fenotypových znacích.

- Geneticky diferencované populace:

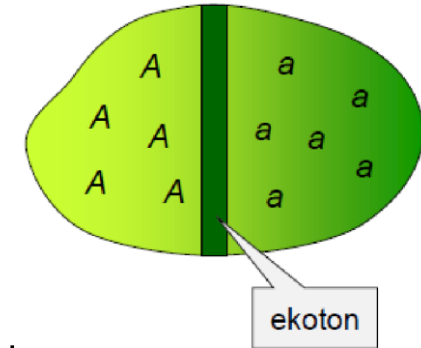
- **Alopatrické**
- **Sympatrické**
- **parapatrické**

Hybridní zóna

= oblast, kde se dotýkají areály dvou geneticky odlišných populací a kde se kříží za vzniku plodného potomstva.

- **Tenzní-** šířka udržována migrací a selekcí proti hybridům, nikoli podmínkami prostředí
    - hybrid má nižší fitness než rodiče
    - přírodní výběr zesiluje reprodukční bariéru → vznik samostatných druhů
  - **Ekotonální-** rodiče mají vyšší fitness ve svém prostředí
  - **Mozaiková-** rodiče mají vždy vyšší fitness
  - **Model ohraničené nadřazenosti-** hybridy mají v hybridní zóně vyšší fitness než rodiče
  - **Model evoluční novinky-** hybridy mají vždy vyšší fitness
- Hybridní zóny představují nedokončenou speciaci → dva samostatné druhy nebo poddruhy

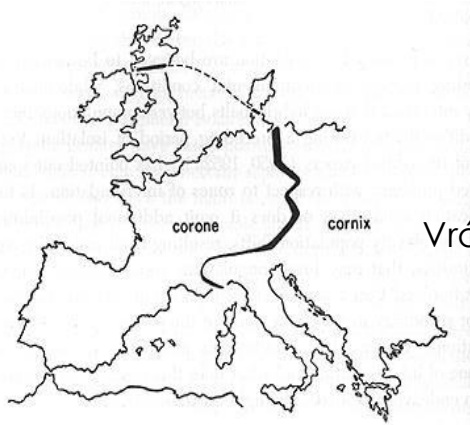

Tenzní hybridní zóna, příklady

▪ Poddruhy vrány obecné

Vrána obecná černá

Vrána obecná šedá

▪ Poddruhy myši domácí

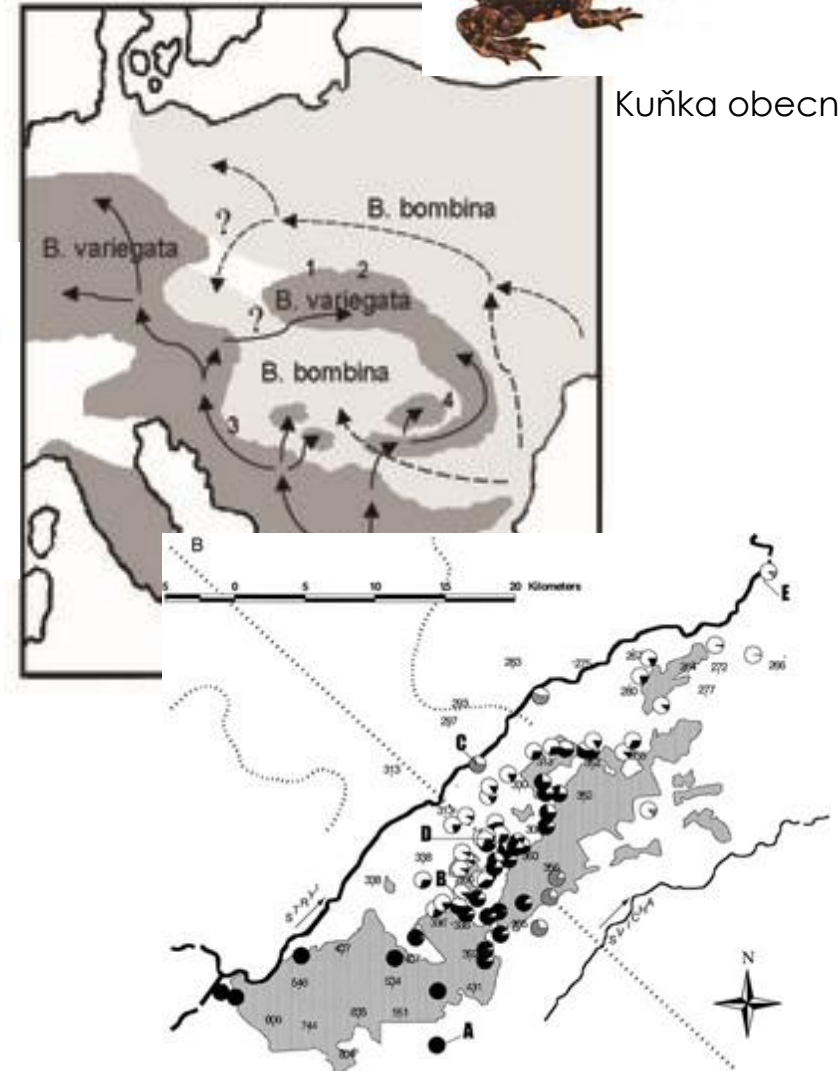
▪ Druhy kuňky

Kuňka obecná

Kuňka žlutobřichá

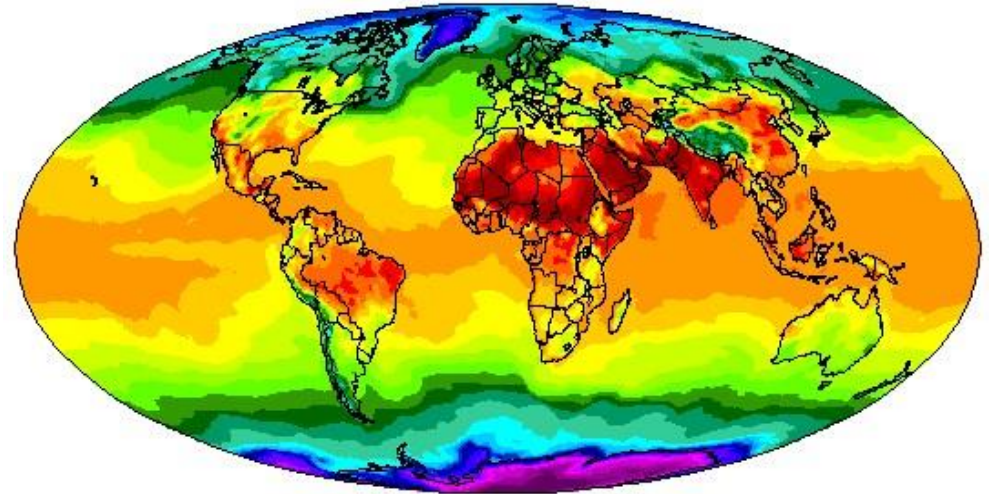
Poddruh

= geograficky odlišné populace jednoho druhu

- **ekotyp**- lokální odlišnosti v rámci poddruhu

- Geografická proměnlivost jako adaptivní odpověď organismu k podmínkám prostředí, u znaků :

- Morfologických
- Cytologických
- Fyziologických a vývojových
- Behaviorálních a ekologických

- Jedním z nejvýznamnějších faktorů ovlivňujících geografickou proměnlivost je **teplota**.

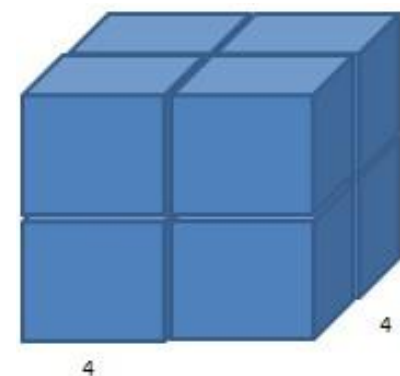
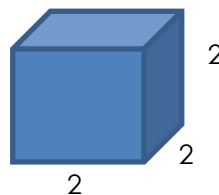
Ekogeografická pravidla

- popisují korelace mezi morfologickými znaky a vlastnostmi prostředí

▪ **Bergmannovo pravidlo** (teplotní)- velikost těla teplokrevných organismů roste směrem od rovníku k chladnějším oblastem

- **tepelně-konzervační hypotéza**- vztah objemu a povrchu těla

Objem= 8 ($2 \times 2 \times 2$)
Velikost povrchu= 24 ($2 \times 2 \times 6$)

Velikost povrchu= 96 ($4 \times 4 \times 6$)

Objem= 64 ($2 \times 2 \times 2$)

▪ **Hessovo pravidlo**- velikost srdce roste směrem na sever

Ekogeografická pravidla

- **Allenovo pravidlo** (proporční)- v chladnějších oblastech mají jedinci teplotokrevných druhů menší tělesné výběžky (končetiny, ocas, uši nebo zobák)

Fennecus zerda

Vulpes vulpes

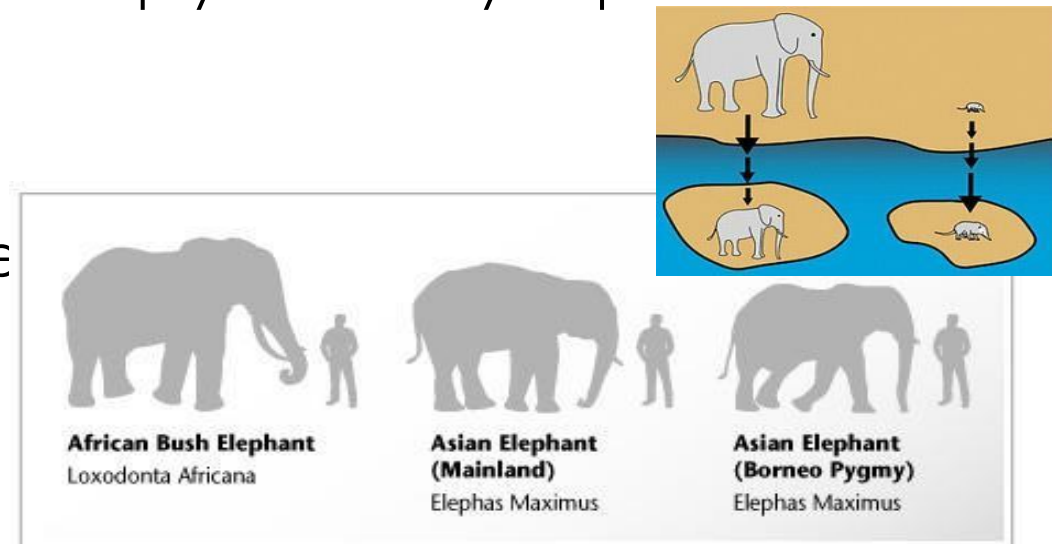

Alopex lagopus

- **Glogerovo pravidlo** (pigmentační)- se změnou teploty a vlhkosti prostředí se mění pigmentace

- více pigmentovány poddruhy v teplých a vlhkých prostředích

- **Ostrovní pravidlo**- ostrovní populace mívají odlišnou velikost jedinců než populace pevninské

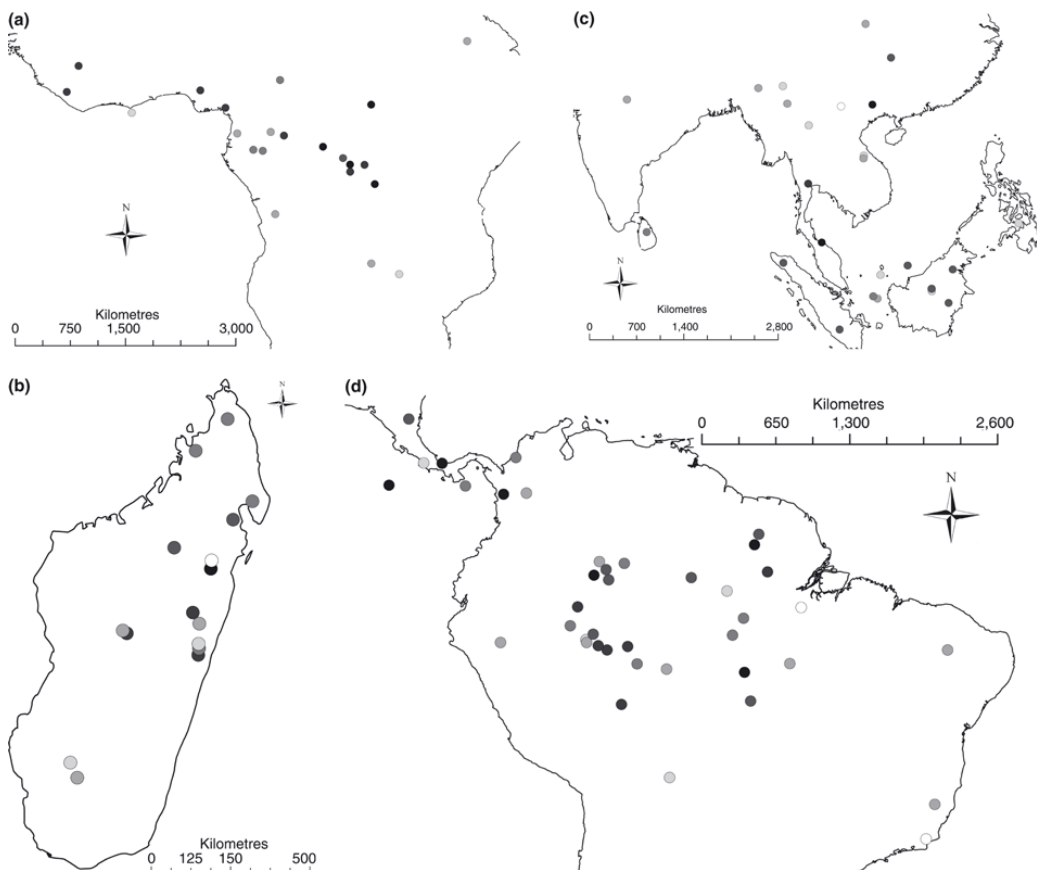
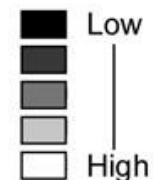

Interspecific variation in primate coat colour supports Gloger's rule

Jason M. Kamilar and Brenda J. Bradley

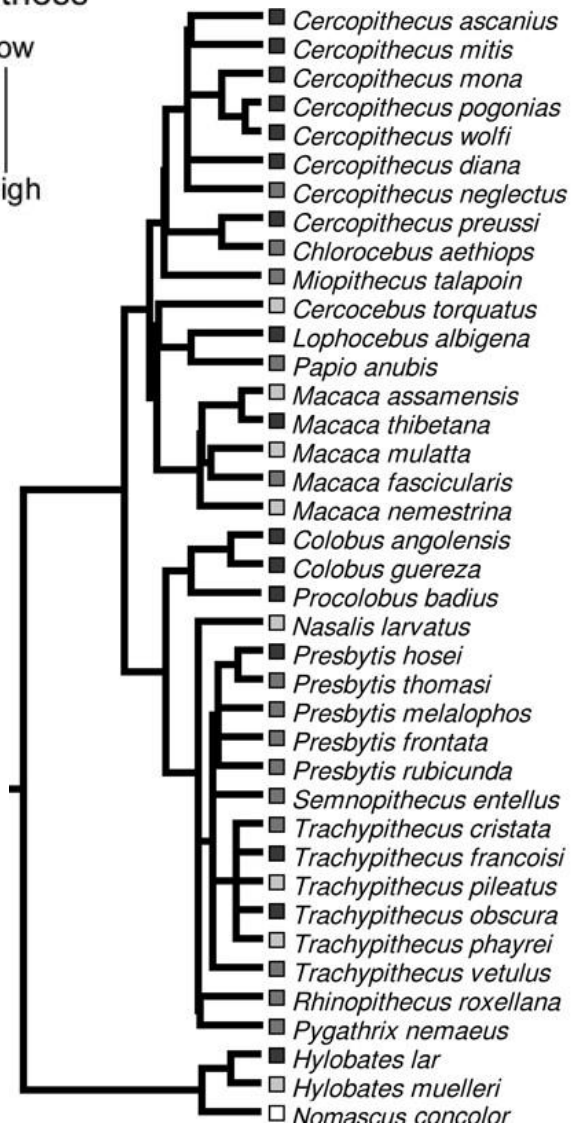
211 samičích kůží 104 druhů primátů z tropických a subtropických oblastí

Pelage brightness

Založeno na hodnotách jasů srsti
Proměnné: velikost těla,
evapotranspirace, poloha těla, stáří
kůží

Podporuje glogerovo pravidlo:
Indri indri- tmavý, deštné
pralesy
Otolemur crassicaudatus-
světlý, sušší lesy

Fyziologický čas

= kombinace vlivu času a teploty na vývoj

- Při nižších teplotách nabývají buňky větší velikosti a pomaleji diferencují
→ zpomalení růstu a větší velikost těla v dospělosti.
- **Denní stupeň**- rozdíl mezi průměrnou denní teplotou a teplotou, při které se rostlina vyvíjí

Př: Vývoj sarančete vyžaduje 70 denních stupňů. Pokud vývoj saranče při teplotě 20 °C (tj. 4 °C nad prahovou hodnotou 16 °C) trvá 17.5 dne, tak při teplotě 30 °C trvá pouze 5 dnů (14 °C nad prahovou hodnotou)

DĚKUJI ZA POZORNOST